

þa eþa hon fælle, þa uarin fælde, utan næmdin uili nakua-
 ra eþa undi kunungx dom læggia ælla laghmanzs: þa
 biþin þe eþa, þær til þe uarþa fællde ælla uarþe. §. 3.
 All laghkallaþ mal aghu a biskups næmd kuma, ekki huma
 5 mal. Alli eþa aghu a biskups næmd kuma. Þæssin mal
 aghu a biskups næmd koma: hor, menepa, skrokuitne,
 oskriptaþ mandrap, kirkiu ran, hælghu dagha bardaghi
 ok hælghudagha brut. Þessa eþa þa fælle biskups næmd,
 sua at þe böta baþe biskuþe ok kununge, ok sua alle
 10 þerra uprættar eþa ok forfalzs eþa ok göþslu eþa ok

alla þa eþa, som i texten konstrueras såsom objekt till *uær* (trots utsatt *sum*, hvilket dock de flesta hdss. ej hafva) och till *fælle*, under det att man enligt nuvarande språkbruk måste öfversätta såsom om där stode *alle þe eþar*, nomin. och subj. till *uarin uarþi* och *uarin fælde*. Vidare det betydelselösa fyllnadsordet *þa* (adv.), som man frestas att taga = *þa* i *þa eþa* d. v. s. såsom pron. ack. plur. En hdskr. har i dess ställe *the*, hvilket icke kan missförstås.

4. Lagligen kallade l. instämnda mål i motsats till *huma mal*: mål, som grundar sig på osäker misstanke, ej på bevisning, af *humi* m. misstanke, jfr nysv. få *hum* om något (isl. *húm* skymning, *húma* blifva skumt).

7. Dråp, för hvilka kyrkStraff (*skript*) bör undergås, men icke blifvit undergånget.

8—11. Sammanhanget fordrar, att orden *Ok alle þe eþa* — *trulldoma suerias* gå före orden *Þessa eþa* — *ok sætis eþa* (Schlyters uppl. not. 71).

10. *Uprættar eþær* l. *uprætu eþær* RB 17 omtalas blott på dessa två ställen och nämnes i

sammanhang med *göþslu eþær*: ed, hvarigenom lagligheten af en förut gången ed bekräftas, hvilket kallas *göþa* (d. ä. göra god) *eþ mæþ eþe*. Därför gissar Tamm (i Uppsalastudier s. 32), att då *göþslu eþær* har afseende å den formella lagligheten, så har *uprættar eþær* afseende på den gångna edens förhållande till sanningen, altså en ed, hvarigenom någon upprättar sig från anklagelse för mened. *Forfalzs eþær*: ed, hvarigenom laga förfall styrkes. *Sætis eþær* fattar Tamm l. c. såsom sammansatt med *sæte* n. till vb. *sitia*; ifall detta får tagas i abstrakt betydelse, skulle *sætis eþær* kunna betyda „ed därom att man suttit“. Ordet skulle då hänföra sig till uttrycket *sitia fæmt*, således ed därom, att kändeparten infunnit sig på de af vederbörande på tinget för målets behandling bestämda fämterna. Det vore då i viss mån stäldt i motsättning till *forfalzs eþær*. Denna förklaring tyckes mera antaglig än Schlyters gissning: „till äfventyrs ed därom, att ett mål är sätt och bött, jfr *sætta* förlika“ (Ordb. 627b).